

ژانی کورد و دۆزمخی ئەنفال

بەشی سێیەم

ناسۆبیاری هی
2005-3-23 سوید

فاتیمە لە تیف سەید تەمەنی 62 ساڵه و خەڵکی شاری کەرکوکە

من خەڵکی شاری کەرکوکم و مالم له گهرهکی شۆرجه بوو. خیزانهکههه بریتیه له (مام سألح) ی میردم، دوو کور (هونهر و دلیر) و چوار کچ (شلیر، بوار، چنور و بههار).

له بهر ئهوهی میردهکههه خهریکی کاری سیاسی بوو، ناچار شاری کەرکوکمان به جیههت و له ناوهراستی سالانی ههشتاکاندا له بناری گل له ناوچهی گهرمیان، له گوندی کانی قادری قهلا گیرسایینهوه.

من له ژيانمدا، وهکو ههر دایکیکی کورد، مهینهتی و ناوهرهیم له نیهتمانی خۆمدا زۆر چیهت. دهتوانم بلیم، زۆربهی سالانی تهمنم ئەنفال بووه. راسته دواي کیمیای بارانی ههلهبجه، باسی ئەنفال داهاهت.

ئهنفالی ئیمهی کورد، ئهوسا دهستی پیکرد، که حزبی به عس هاته سهه حکوم له عیراقد. سهدام خۆی مێشکی ئەنفالیک بوو بو گيانی خهڵکی بی تاوان.

(یوم القيامة) ی نهم دنيا

له مندا لیمهوه تا ئیستام، باسی (یوم القيامة) م بو دهکرئ، باسی دۆزهخ و مردن سووتاندن دهبیستم. پیم وایه ئهوهی به گهلی کوردمان کرا، خهڵکی دواي مردن چاوهری دهکات. ئیمه هیهتا له ژیان بووین و رهوانهی ناگری دۆزمخیان کردین. ئیمه گوناومان تهها کورد بوون بوو و هیهی تر.

ئهنفال و کیمیای بارانی شاری ههلهبجه

دهنگ و باس هات، که سهه کردایهتی (بیک) و شاری ههلهبجه، به چهکی کیمیای بوردومان کراوه. مهسهلهی کیمیای ترسیکی گهوههی له دلی خهڵدا چاند بمبورن که سالهکههه نایتهوه یاد، چونکه مێشکم تا ئیستاش، له خهمی ئهوه سالههی ئەنفال، تیپهیری نهکردوه.

ناوچهکانی پێشمهگه، رۆژانه بوردومان دهکران، شهویکیان ووتیان سوپا و چاش خویان بو پهلاماردانی ناوچهی گهرمیان نامادهکرده. ئیمهش ههر ئهوه شهوه، چی مندال و کهنیشک و پهکههته و پیربوو، بهناو گهنم و ههردهکاندا ویلی خو هشاردانهوه بووین.

له بناری گل دور کهوتیینهوه، له دوروه دهمان بینی، که چون حکمهت ئهوه ناوهی کردوه به ناگر و دوکهل. لهو رۆژهو میردهکههه و هونهر کورم که پێشمهگهی حزبی شیوعی بوون، لیم بربوون. گهیهتینه گوندی رهههزانی مامکه، تهواو چۆل بووبوو. با ئهوش بلیم که له گوندی کانی قادر، بیجگه روحمان، هیهچمان بو رزگار نهکرا.

کاراوی خهڵکهکه زۆر گهوهه بوو، سههباری ماندویهتی خهڵکی بهی ئهوهی چارمنوسی خۆی بزانیته ریی دهکرد. وازمان چوار پینچ رۆژیک بی پشودان ریمان کرد.

له نیوان گوندهکانی (نیبراهیم غولام و حهسهن پرچن)دا، جهیش و جاش له گهل خهڵکی بی چارمدا تیکهلهبوو. من و کههکاتم ههر جۆنیک بوو، خۆمان کرد به شارۆچهی قادر کهرم دا.

رۆژانی خۆشاردنەوه

خزمیکمان که جاش بوو، ناوی **مهحمود مهلا رهحیم** بوو، لهگهڵ خوشکیکی مام سألح و ناموازیهکی هاتن ئیمهیان رزگارکرد و نه گیراین.

له کهرکوک چوین بۆ مائی (شیخ جهمیل) و رۆژی دوایی خوشکیکی **مام سألح** بردینی بۆمائی (شیخ عهتا) له شاری **کفری**. حهوت مانگ لهوئ له زوریکدا خۆمان شاردهوه. تهنها شهوانه بۆمان ههبوو بچینه دهرهوهی ژوورمهکه. پیاوانی ئهمن به شوینماندا دهگهرا. له ههس مائیکدا ئاشکرا بووینایه، خانومهکیان دهروخاند و خاوهن مائیشیان ئهنفال دهکرد. خوا ههئناگرئ **شیخ عهتا** یارمهتی باشی دابن و ههمیشه دلی دهداینهوه.

هاوریهکمان ههبوو ناوی **ههيو فهلاح** بوو، رۆژیکیان ئیمه له مائی **شیخ عهتا** دی. ماوهیهکی پێ چوو ووتیان **ههيو فهلاح** گیراوه. ترسمان لێ نیشته و گواستمانهوه بۆ مائی (**حهپسهخان**) له کهرکوک. لهورهش دوو مانگ خۆمان شاردهوه. پاشان گواستمانهوه بۆ ههولێر.

شاری ههولێر و ترس و گهرما

مالممان گواستنهوه بۆ ههولێر، لهوئ خیزانی **هاوری (مام فهتاح)** مان دۆزیهوه و ریک کهوتین که پیکهوه بژین. ههردوولا، بهک چارهنووسمان ههبوو. ئهویش مێردهکهی شیوعی بوو و له شاخ بوو. شایهنی باسه کچکهی مام فهتاح (شهرمین) به کاری درومان ههردوو لامانی بهخێودهکرد.

شیخ عهتا. به هۆی خزمانیهوه توانی لای حکومهت بلێت، که ئیمه له ئیران بووین و تازه گهراوینهتهوه و که سمان نه ماوه. کهمێک ترسمان سووک بوو، گواستمانهوه بۆ مائیکێ تر و که مێک نازادبووین. خاوهن مالهکه ژنیک بوو، تهنها کرێچی ئافهتی دهویست، درۆیهکی سپیمان کرد که باوکی مندالان نهماوه، مندالهکانم زۆر پنی دلگران بوون، ووتم: من ناوی باپیرتانه بهو ووتوه. که راپهرین دهستی پیکرد، درۆکهمان ئاشکرا بوو و خاوهن مالهکه زۆری پنی خۆشحال بوو. رۆژیکیان له بازار من و **مام سألح** یینی، ووتی ئهمه یهکهم جاره ببینم مردو زیندو ببیتهوه.

بهلام باری ئابوریمان زۆر خراب بوو، چونکه کهسی نهبوو له مالدایه موچهی ههیهت و کاسی بکات، کۆرهکانیشم لام نهبوون. زوریکێ بچوکهمان ههبوو، هینده گهرم بوو که به درنژیایی رۆژگار ئارهقمان دهکردهوه. ههندێ جار که سههۆلمان دهکری. تا دهمان هینایه مالهوه، مشتیکێ دهمایهوه. ژورهکهمان ههچێ تیانهبوو، تهناهت پانکهشمان نهبوو، بهشوین سنیهرمهکهدا دهمان گواستهوه.

رۆژیکیان کادیریکێ حزبی شیوعی هات بۆ مالممان، باسمان کرد که چۆن دهژین، بهداخهوه ههچ یارمهتییان نهداين. بیانویان ئهویان بوو، که ئهوان (حزبی شیوعی) تهنها (مام سألح یان) پنی به خێودهکری، بهمهرجیک واش نهبوو، یان داویان کرد، که دهبی دوو کادیریان بۆ بشارینهوه ئهوسا یارمهتی ئابوریمان دهدهنی، منیش ووتم: خاوهن مالهکه چۆن رازی دهییت، بهلێ ئهوه پاداشی حزب بوو، که چهند سال و به مال و مندالهوه خۆمان بۆی بهخت کرد.

نهم خۆشهویستانهم له ئهنفال وون بوون

ماوهی کارهساتی ئهنفال کهم بوو، بهلام وهکو ئاگری دۆزه خهڵکیکی بی گوناحی سوتاند. کۆمهلیک خوشکهزاو ناموازام تیاجوون:-

برازا

سهسکهوت ئهمین تالهبانی

گۆران ئهمین تالهبانی

خوارهزا

پیشکهوت ستار تالهبانی

کهريم فهتاح تالهبانی

فاخر فهتاح تالهبانی

تاھیر قادر تالهبانی و (دووکور، سێ کچ و هاوسهرمهکی)

ناسح قادر تالهبانی

له هۆزمهکه، پتر له 50 کهس بی سهس و شوینن

له ژیر سایه ی نازادیدا

پیم وایه، ترس و مردن تهواوکهری یهکنرن، ترس بهشیکه له مردن. تا له گهل مندالهکانمدا یهکم نهگرتوه، نیوه مردو بووم. برواناکم هیچ شتیک له دونیادا، تامی نازادی بدات. له رۆژانی خوشاردنهوه، وهرزهکانی سالم لی وون بوون بوون، مېشکم یهک پارچه دهریایهکی ترس و دلهر اوکی بوو، چاوهروانیهکی سهخت بوو. خهونهکانم دیداری جوانیی باوکی مندالان و جگهرگۆشهکانم بوو، که ساتانی ترس، ههرهشی له ژیانیان دهکرد، وهلام نهبوو. راپهرین بهرگی رزگاری و بوژانهوه بوو بۆ هزارهها دایکی و مکو من، که چهندهها سال، چاوهرییی، شهکتهی کردبووم. نای نهو رۆژه چهند خوش بوو، که مام صالح و چهند هاورنییهکی خویان کرد بهژووردا، یهکمان گرتوه، له نیگیان تیرم نه دهخوارد، دهتوت تازه، زه ماوهندی دهگیرم و مېرخاسی ئاواتهکانم هاتوه و بهرمو هیلانهی خۆرم دهبات. دیسان خهمی نهوانهش که کهسوکاریان نهفاله قوتی دابوون، شینیکی ناومختی ناو شایی راپهرین بوو.

شانازی و ئاواتهکانم

من شانازی بهوه دهکهم، که توانیم مندالهکانم گهورهیکهم و پشتیوانی میزدهکهم بکهکم، که خهباتی دهکرد بۆ هزاران. سالانیکی دور له یهکنر بچراین، بهلام نیستا ئاواتم هاتوتهدی و لانهکهم پۆشته و بهرداخه، بی ترس دهخهوم و مندالهکانم تهیمانی نهوین و سوزیان بۆ دروست کردووم. نهمش وهلامیکه بۆ نهوانهی که دهلین ژن زه عیفیه و بی دهسهلاته. نهوهی ژنان و کچانی کورد، له شۆرشی نهمجاره کردیان، مهزنترین خهباته، له میژوی گهلی کوردماندا، پیوان دهبیت شانازیمان پیوه بکهمن.

نهو نینسانهه که قومی بیابان وونی کردن

به جهسته له ولاتی سوید دهژیم، کهچی بیرم و مکو نهمامیکی ناسک و سهوز، بوومته نهلبومیک، فلیمی هزارهها مروقی له خوگرتوه، وینهکانیان له سه هر د و بهردی روحم دهبینم، نیستاش، منیش و مکو کهسوکاریان برینهکانم خونیان لی دهکی، که گۆریکی بهکۆمهله ددهوزریتوه.

تیناگهم چون نینسان، وا بهننسان دهکات؟ تیناگهم له و پارتییانهی کوردستان، که کۆمهلیک پیاوکوژو نهفالهچیان له خویان گرتوه، که تادوینی، له ههردهکانی گهرمیان، راوی نینسانی کوردیان دهکرد؟ تیناگهم بۆ مافی نیمه قوربانینی نهفاله، هینده سووکه. دواوا دهکهم باسی نهفاله، له بیرنهکری! بکریته دهرس و قوتاییانی کورد له قوتابخانهکان بیخوینن.

هیوادارم حکومهتیکي باش دهسهلات وهریگریته، نهفاله دوباره نهبیتوه، باری گرانی قوربانینی نهفاله سووک بکاتهوه، ههرچهنده نهو رۆژانه ههرگیز له یاد ناچنهوه، ههولبدات ناسهواری نهفاله نههینیت.